

Nemzetpolitikai összefoglaló

2014. 17. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

EP-választás: Bemutatta külhoni magyar képviselőjelöltjeit a Fidesz

Bemutatta a külhoni magyar közösségekből érkező európai parlamenti képviselőjelöltjeit a Fidesz-KDNP. Kárpátalját - a lista 9. helyén - Bocskor Andrea, a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Főiskola tanára, Vajdaságot - a 10. helyen - Deli Andor, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) tagja, a Felvidéket pedig - a jelképesnek számító 21. helyen - Gubík László, a Magyar Közösség Pártja (MKP) ifjúsági szervezetének, a Via Novának elnöke képviseli. A listán befutó helyen szereplő Bocskor Andrea bemutatkozásában azt ígérte, azért dolgozik majd Brüsszelben, hogy elősegítse Ukrajna európai uniós integrációját, és megjelenítse a kárpátaljai magyar közösség törekvéseit. Deli Andor szerint az EP-listás hely lehetőséget ad az össznemzeti érdekek brüsszeli képviseletére, egyben „kiugrási lehetőség” a VMSZ-nek. Ő is kiemelte országa uniós integrációs folyamatát, amelyben „a VMSZ-nek hídszerepet kell játszania”. A Felvidéket képviselő Gubík László úgy fogalmazott: „egy üzenetértékű lista jelképes helyének jelképes alakja vagyok”. Jelezte, az MKP-nak - önerőből is - meg kell tartania brüsszeli képviseletét. Azt már korábban bejelentették a kormánypártok, hogy Erdélyt Tőkés László, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke, a diaszpóra magyarságát pedig Schöpflin György képviseli. Előbbi a Fidesz-KDNP-lista 3., utóbbi pedig 7. helyén szerepel. Pelczné Gáll Ildikó, elmondta, a Fidesz-KDNP nemzeti listája lehetőséget ad arra, hogy a határon túli magyar közösségek is képviseltessék magukat. Hangsúlyozta, a pártszövetség minden jelöltje azért küzd majd, hogy a magyar érdekek maradéktalanul érvényesüljenek az Európai Unióban és az Európai Parlamentben.

Megalkuvás nélkül szeretné továbbra is képviselni a magyarságot Tőkés László európai parlamenti képviselő, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnöke. Az Erdélyi Napló csütörtöki lapszámában megjelent interjúban Tőkés a Fidesz által 2010-ben elkezdett nemzetpolitikai rendszerváltás újabb állomásának nevezte, hogy befutó helyet kapott a Fidesz EP-listáján. „Az új magyar nemzetpolitika egyik fényes eredménye a visszahonosítás és az ezzel járó szavazati jog megadása. Országgyűlés helyett így jöhetett létre Budapesten az első nemzetgyűlés. A mostani európai parlamenti listaállítást ennek a folyamatnak a része. Miután Budapesten nemzeti képviseletünk van, Brüsszelben is össznemzeti képviseletünk lesz a külhoni magyar közösségek jelöltjeinek megválasztásával” – mutatott rá az EMNT elnöke

Répás: Jobban teljesítenek az anyanyelven tanuló gyermekek

Répás Zsuzsanna az Iskola és képesség címmel április 16-án, a budapesti Magyarság Házában rendezett konferencián kiemelte: a magyar nemzet megmaradásának zálogai a helyi magyar közösségek, a magyar közösségek kialakulásának és megmaradásának feltételei pedig a magyar anyanyelvi intézmények. Ahhoz, hogy a magyar iskolák működjenek, a szülőknek oda kell beíratniuk gyermekeiket – hangsúlyozta a nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár a Nemzetpolitikai Kutatóintézet (NPKI) rendezvényén. Répás Zsuzsanna felidézte: 2012-ben az államtitkárság meghirdette a

külhoni magyar óvodák évét, 2013-ban a külhoni magyar kisiskolások évét, idén pedig a külhoni magyar felsősök évét. A programok célja, hogy meggyőzzék a külhoni magyar szülőket, anyanyelvi oktatási intézménybe írassák gyermekeiket. A helyettes államtitkár egy közelmúltban készült kutatás eredményeit összegezve elmondta: az anyanyelven tanuló gyermekek jobban teljesítenek. Megéri a szülőknek gyermekeiket az anyanyelvi intézménybe íratni - mondta, hozzátéve: folytatni kell megkezdett munkát a minőségi oktatás, a pedagógusok szakmai felkészítése, eszközbeli és lelki támogatása ügyében, és még szorosabbra kell fűzni a családokkal való kapcsolattartást is. Kántor Zoltán, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet vezetője kiemelte: a nemzetpolitika egyre inkább szakpolitikává válik. A mostani tanácskozás a nyolcadik olyan rendezvényük, amely érinti az oktatást - jelezte, hozzátéve: számos kutatást is kezdeményeztek e téren. Mint elmondta: szeretnék látni a trendeket és a problémákat is. Az intézet igazgatója szerint a népeességfogyás asszimilációs szegmensében lehet a legnagyobb sikerrel beavatkozni. Papp Z. Attila, az MTA TK Kisebbségkutató Intézet munkatársa elmondta: Szlovákia, Ukrajna, Románia és Szerbia magyar régiójának oktatási rendszerét vették górcső alá. A célcsoport a negyedik osztályosok voltak, tizenkét településen több mint négyszáz diákot vontak be a vizsgálatba. A különféle feladatokra a vajdasági fiatalok adták a legtöbb helyes választ, utána az erdélyiek, majd a kárpátaljaiak és a felvidékiek következtek. Azt lehetett látni, hogy Erdélyben, Kárpátalján azok, akik magyar tannyelvű intézményben tanultak, magasabb pontszámot értek el, míg a Felvidék esetében a szlovák tannyelvűekben tanulók teljesítettek jobban, a Vajdaságban az eredmények homogének voltak. Az eredmények azt is jelzik, hogy a szórványban a magyar tannyelvű intézmények gyengébben teljesítettek, míg ez a jelenség a tömbben megfordult. A településtípus és az oktatás nyelve alapvetően kihatott arra, hogyan teljesítenek a diákok - fejtette ki Papp Z. Attila.

SZNT: korlátozó jellegű a készülő zászlótörvény

A Székely Nemzeti Tanács (SZNT) a készülő zászlótörvény veszélyeire hívta fel a székelyföldi önkormányzatok és a székely emberek figyelmét, és mozgalmat hirdetett a székely jelképek védelméért. Az MTI-hez eljuttatott „nagyapénteki felhívásban” az SZNT a készülő zászlótörvény székelyföldi bojkottjára szólította fel az önkormányzatokat, mert úgy tartja, a jogszabály „egyetlen világos célja a székely zászló szabad használatának korlátozása”. „A székely zászlót Székelyföld zászlajaként elfogadta már a Székelyföldi Önkormányzati Nagygyűlés, nincs szükség arra, hogy a román hatóságok jóváhagyják, vagy módosítsák azt. Mi is tiszteljük Románia állami jelképeit, nem kívánjuk módosítani vagy feliratozni azokat, de hasonló tiszteletet várunk többségi honfitársainktól, és az állam intézményeitől is a székely zászló iránt” – áll az Izsák Balázs SZNT-elnök által jegyzett felhívásban. Az SZNT arra kéri a székelyföldi önkormányzatokat, ne fogadjanak el saját zászlót a jogszabály alapján. Azt is elfogadhatatlannak tartja, hogy a székely zászlóra feliratot illesszenek, ahhoz bármit hozzátegyenek, vagy bármit elvegyenek belőle. A vezető

romániai kormánypárt 42 képviselője terjesztett be múlt hétfőn törvénytervezetet a bukaresti törvényhozásban a helyi közigazgatási egységek saját zászlóinak elfogadásáról és használatáról. A tervezet szerint a községek, városok és megyék zászlóit kormányhatározattal fogadják el az önkormányzat javaslata alapján. Ott, ahol valamely kisebbség teszi ki a lakosság legalább 20 százalékát, a közigazgatási egység megnevezését az illető kisebbség nyelvén is fel kell tüntetni a zászlón. Márton Árpád, az RMDSZ képviselőházi frakcióvezető-helyettese elmondta, hogy az RMDSZ egyeztetett koalíciós partnereivel a szaktárca által február elején közvitára bocsátott törvénytervezetről, azt azonban nem tudta megerősíteni, hogy a PSD képviselői azt a szövegváltozatot iktatták-e a parlamentben, amely már az RMDSZ módosító javaslatait is tartalmazza. A frakcióvezető-helyettes rámutatott, az eredeti tervezet szerint csak azoknak a közigazgatási egységeknek lehetett volna saját zászlójuk, amelyek rendelkeznek címerrel, és a zászló csakis a címert, valamint a közigazgatási egység nevét tartalmazhatta volna. Az RMDSZ ezen megkötések feloldásáról állapodott meg koalíciós partnerével.

Kelemen Hunor reményei szerint a párbeszéd, az érvek és a nyitottság előbb-utóbb eredményre fog vezetni a zászlótörvény kapcsán. A Paprika Rádióknak nyilatkozó RMDSZ-elnök elmondta, a parlamenti vitát nem szabad megspórolni, ezért a képviselőházban és a szenátusban is meg kell vitatni a tervezetet. A román lapok a székely zászló „legalizálásaként” értelmezték a PSD képviselői által a parlament elé terjesztett zászlótörvény-tervezetet, mert, mint írják, semmi sem tiltja azt, hogy egy adott térségben minden község és város ugyanazt a zászlót fogadja el, mindössze a román és uniós lobogóval együtt kell majd használniuk.

Miniszteri közvetítés a MOGYE-ügyben

Mihnea Costoiu felsőoktatásért felelős miniszter közvetítésével kezdődnek újabb tárgyalások április 24-én a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem (MOGYE) magyar tagozatának létrehozásáról – közölték a felsőoktatási intézmény magyar tanárai. Szabó Béla professzor elmondta, hogy a főtanszékek létrehozásáról azonnal kell dönteni, míg a többi szervezési feladattal ráér később, az új tanév kezdetéig foglalkozni. Emlékeztetett, hogy a magyar oktatók április elsejei ülésükön úgy döntöttek, hogy a főtanszékek létrehozása nem tűr halasztást, és valamennyi vezető tisztségükéről lemondanak, illetve önerőből szerveződnek magyar főtanszékekbe, amennyiben hivatalosan erre még az idei tanévben nem kerül sor. Most elmondta, a miniszter látogatásáig elhalasztják a bojkottot, azonban amennyiben most sem sikerül megegyezni az egyetem román vezetőségével és beindítani a magyar főtanszékek létrehozásához szükséges procedúrát, beváltják ígéretüket, és más tiltakozó megmozdulások is lesznek. „A miniszter úrnak rendet kell teremtenie. Ha bármelyik egyetem megengedi magának, hogy úgy értelmezze a törvényeket, ahogy akarja, az egyetemi autonómia alapján, akkor a kormány közintézmények feletti ellenőrzése nem működik” – hívta fel a figyelmet Szilágyi Tibor rektorhelyettes, emlékeztetve, hogy az egyetem szenátusa nem teljesítette a 2012

szeptemberében tett hétpontos egyezményt, amikor a Ponta-kormány megpróbálta feloldani az egyetem román vezetése és magyar tagozata között kialakult konfliktust.

Beavatkozási kérelmet nyújtott be Szlovákia az EMT-elnök EP elleni perében

Beavatkozási kérelmet nyújtott be Szlovákia abban az Európai Unió luxemburgi bírósága által vizsgált perben, amelyet Lomnici Zoltán, az Emberi Méltóság Tanácsának elnöke indított az Európai Parlament ellen, amiért az EP petíciós bizottsága levette napirendjéről a szlovák állampolgársági törvény elleni beadványát. A beavatkozási kérelmet Szlovákia március 28-án nyújtotta be, annak alapján Szlovákia az EP oldalán kérte belépését a luxemburgi perbe. A kérelem elbírálásának nincs határideje. Az EMT elnöke tavaly decemberben fordult panasszal a luxemburgi bírósághoz az EP petíciós bizottságának sorozatos jogsértéseire hivatkozva, azt követően, hogy a testület tavaly októberben levette napirendjéről a szlovák állampolgársági törvénnyel kapcsolatos beadványát, amelyben a szlovák hatóságok által a szlovák állampolgársági törvény alapján elkövetett jogsértéseket kifogásolta. A bizottság korábban, 2013 májusában arról hozott döntést, hogy a szlovák alkotmánybíróság a szlovák állampolgársági törvénnyel kapcsolatos döntésének megszületéséig nem veti el a beadványt. Erre októberben mégis sor került, holott a kassai székhelyű alkotmánybíróság a mai napig nem hozott döntést az ügyben. Lomnici Zoltán a szlovák beavatkozási kérelemre reagálva azt mondta az MTI-nek, a lépés is azt mutatja, hogy a szlovák kormány mindent megtesz annak érdekében, hogy „a hatóságai által elkövetett jogsértéseket” az európai fórumokon ne vizsgálhassák ki.

Pásztor István: Államtitkárokkal veszünk részt az új szerb kormány munkájában

A VMSZ-nek sikerült realizálnia azt az ambíciót, amelyet a parlamenti választások kiírását követően megfogalmazott, nevezetesen, hogy önállóan indulnak, teljes listával, valamint, hogy a választásokat követően a parlamenti többség része lesz a párt abban az esetben, ha a politikai partnerek elfogadják a VMSZ célkitűzéseit – összegezte a március 16-i parlamenti választások eredményét Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke. Pásztor kijelentette, befejeződtek a koalíciós tárgyalások a Szerb Haladó Párt (SNS) és a VMSZ között. A pártok elnöksége egyetértett a kormánykoalíció összetételét illetően, így a hét közepén szerződésben rögzítik az együttműködés mechanizmusait. A VMSZ a tárgyalások során átadta azt a dokumentumot, amelyben a választási programban megfogalmazott pontok szerepelnek, a koalíciós megállapodás tartalmazni fogja a VMSZ

programjának megvalósítását célzó irányelveket. A választási eredmény, a 75 ezer szavazat kötelezi a pártot, hogy a programban kijelölt célokat minden eszközzel megvalósítsa – hangsúlyozta a pártelnök. Mi komoly, megbízható koalíciós partnerek szeretnénk lenni – jelentette ki Pásztor. Hozzátette: a kormányban alelnöki és miniszteri pozíciót nem kívánnak vállalni, államtitkárokat, tanácsadókat, szakbizottsági vezetőket delegálnak majd. A tervek szerint az államtitkárok a gazdasággal, a mezőgazdasággal, a szociális ügyekkel, az egészségüggyel és az infrastruktúrával foglalkoznak majd. Emellett a gazdasági és az európai integrációs szakbizottságok alelnöki posztjai is valószínűleg a VMSZ-hez kerülnek. Pásztor István elmondta, lehetőségük van egy nagyköveti poszt betöltésére is, amelyre már hosszú ideje nem volt példa a magyar párt tekintetében.

Pásztor István: Vajdaságban maradunk koalícióban a DS-szel

A Tomislav Nikolić államfővel folytatott tárgyalását követően Pásztor István, a tartományi parlament és a VMSZ elnöke kijelentette, együtt alakítanak köztársasági kormányt a Szerb Haladó Párttal (SNS), de Vajdaságban megmaradnak koalícióban a Demokrata Párttal (DS). Pásztor tájékoztatta Nikolićot arról, hogy valószínűleg a hét közepén a Vajdasági Magyar Szövetség aláírja majd a koalíciós megállapodást az SNS-szel, s ennek értelmében az új szerbiai kormány tagjai lesznek. Pásztor azonban elmondta, ez nem jelenti azt, hogy a VMSZ felbontja a szövetségét a Demokrata Párttal a tartományi közigazgatásban. Közölte, jelenleg nem látja okát annak, hogy kiírják az előre hozott tartományi választásokat.

A decentralizáció irányába módosítják az ukrán alkotmányt

Ukrajna vezetői múlt pénteken egységre szólították fel a súlyos belpolitikai válságba süllyedt, szakadár törekvések által sújtott ország lakosságát, és ígéretet tettek arra, hogy a decentralizáció irányában módosítják az alkotmányt. Közös nyilatkozatukban Arszenyij Jacenyuk miniszterelnök, Olekszandr Turcsinov ideiglenes államfő és a parlamenti többséget biztosító képviselők nemzeti egységet sürgettek és az erőszakos cselekményektől való tartózkodásra szólították fel. Turcsinov kijelentette: az ukrán állampolgárok közötti béke és kölcsönös megértés érdekében biztosítani fogják a jogot a megyei, járási és városi tanácsoknak arra, hogy az adott területen az ukrán mint államnyelv mellett hivatalossá tegye az orosz vagy más nyelvet, amelyet az ottani lakosság többsége beszél. Jacenyuk úgy fogalmazott, hogy „egy sor intézkedést tesznek, amellyel megerősítik az orosz és más, a helyi közösségek által Ukrajna területén használt nyelvek különleges státusát”. „Az ukrán kormány kész átfogó alkotmánymódosítást végrehajtani, nagyobb önrendelkezést biztosítani a régióknak, és megszüntetni a megyei és a járási állami adminisztrációkat” - jelentette ki a kormányfő. A kormányzóságok vezetőit jelenleg Ukrajnában a mindenkori államfő nevezi ki. Ezt a központilag történő kinevezési gyakorlatot Jacenyuk már korábban elavultnak nevezte, és ígéretet tett arra, hogy az új alkotmányban megszüntetik ezeket az

intézményeket. A helyben megválasztott önkormányzatoknak, azaz megyei, járási és egyéb tanácsoknak, illetve a polgármestereknek pedig nagyobb hatásköröket biztosítanak. A miniszterelnök szavai szerint annak érdekében, hogy a helyi közösségek elegendő pénzügyi forrással rendelkezzenek, a kormány kész módosítani a költségvetésről és az adózásról szóló jogszabályokat.

Megkoszorúzták Antall József mellszobrát

Április 8-án, Antall József születésnapján 12. alkalommal gyűltek össze a zágrábi magyarok Antall József mellszobra előtt. A zágrábi magyar szervezetek és a zágrábi magyar nagykövetség képviselői közösen rótták le tiszteletüket a rendszerváltás utáni első magyar miniszterelnök 2002 óta a horvát fővárosban álló mellszobránál, a róla elnevezett utcában. A koszorúzási ünnepségen Magyarország zágrábi nagykövete, Iván Gábor és Zágráb Város Magyar Kisebbségi Tanácsának titkára, Szekeres Péter emlékezett meg az egykori kormányfőről. A magyar nagykövetség koszorúját Iván Gábor nagykövet, a zágrábi magyarság koszorúját Kovács Lea, a Tanács elnökhelyettese helyezte el. A koszorúzáson megjelent Sokcsevits Dénes, a zágrábi Magyar Intézet igazgatója is.

